

ONDERNEMENDEBOERIN.

boerin: Wendy de Koning • **leeftijd:** 44 • **kinderen:** Dylan (10) en Nick (8) • **woonplaats:** Akersloot • **bedrijf:** 130 koeien, 108 hectare land

Niet geboren en getogen op een boerderij, geen agrarische opleiding én vrouw. Dat klinkt niet bepaald als het ideale recept om een melkveebedrijf te runnen. Maar Wendy de Koning doet het. In Akersloot heeft ze haar eigen biologische melkveebedrijf met 130 koeien.

TEKST INGE VAN DRIE

Van rijtjesh naar eigen melk

uis
veebedrijf

Boerin worden? Dat was nooit de meisjesdroom van de Noord-Hollandse Wendy de Koning. 'Hooguit droomde ik ervan om, zoals mijn tante, de vrouw van een boer te zijn. Veel bij de kinderen zijn en je man altijd thuis.'

Ze moet er zelf om lachen, terwijl ze aan de keukentafel haar ontbijt naar binnen lepelt. Haar dag is om half acht begonnen. 'Ik ben niet zo van het vroege opstaan', zegt Wendy met een knipoog. Het werk in de stal heeft ze intussen achter de rug: ze heeft de koeien gevoerd, de kalfjes verzorgd en tussendoor ook de attentielijst van de melkrobots gecontroleerd. Want boerin is Wendy inderdaad geworden, maar niet in de traditionele vorm. De alleenstaande Noord-Hollandse runt – met hulp van een medewerker en haar vader – haar eigen melkveebedrijf met 130 koeien.

Overzees avontuur

Zelf groeide Wendy niet op een melkveebedrijf op. In haar jeugd woonde ze in een rijtjehuis midden in Akersloot, haar vader was vrachtwagenchauffeur. Wel was ze regelmatig te vinden op de boerderij van haar oom en tante. 'Maar dat was vooral omdat mijn pony daar stond. En later hielp ik wel eens met schudden of de kuil aanrijden, maar meer deed ik eigenlijk niet', herinnert Wendy zich.

Een vastomlijnd idee van wat ze later wilde gaan doen, had ze niet. 'Ik had geen flauw idee', zegt ze. 'Na de havo en de meao was ik op een accountancykantoor beland. Maar de hele tijd binnen? Dat was niks voor mij. Dus toen mijn toenmalige vriend opperde om een jaar naar Nieuw-Zeeland te gaan om op een melkveebedrijf van een Nederlands stel met 650 koeien te gaan werken, zei ik meteen ja. Al wist ik amper waar het land lag.' In Nieuw-Zeeland kreeg Wendy de smaak van de

melkveehouderij te pakken. 'Het leven en werken met de dieren, het buiten zijn, de vrijheid. Dat waren dingen die me enorm aanspraken.' Toch besloten Wendy en haar vriend na een jaar hun overzeese avontuur te staken. 'Een biertje in de kroeg, een kermis op z'n tijd, daar houd ik van. Maar in Nieuw-Zeeland moest je eerst een half uur rijden voordat je bij het dichtstbijzijnde café was en een uur voordat we bij vrienden waren. En de volgende ochtend ging om vier uur de wekker weer.'

Stoer en onzeker

Terug in Nederland belandde het tweetal als zetbaas op een Drents melkveebedrijf van een geëmigreerde familie met 180 melkkoeien en 140 hectare. Het werk beviel Wendy, maar ook sociaal gezien had ze het er naar haar zin. 'We hadden al snel een groep vrienden waarmee we op stap gingen. Zij werkten ook vrijwel allemaal in de sector. Het boerenleven leefde daar echt nog.'

Maar na drie jaar strandde haar relatie en kwam Wendy zonder partner, zonder werk en zonder huis terug naar Noord-Holland. Lang zat ze niet zonder baan. Al snel belde melkveehouder Cees Berger uit Heiloo of ze voor hem wilde werken. Ze mag dan stoer ogen, diep in haar hart was ze best onzeker, geeft Wendy toe.

'Kon ik dat? Ik had wel op melkveebedrijven gewerkt, maar altijd naast iemand. Maar Cees gaf me veel vertrouwen. Hij was niet iemand die precies vertelde hoe ik dingen moest doen, hij zei gewoon: "Ik ga een paar weken op vakantie naar Nieuw-Zeeland. Ga je gang maar; dat komt wel goed."' En dat was ook zo.'

Na een paar jaar klopte haar oom Hans Sander bij haar aan. 'Of ik bij hem in maatschap wilde komen. Zijn bedrijf moest verplaatst worden', legt Wendy uit. 'Het

‘Ik ben nu eindverantwoordelijk en daar heb ik best wat onrustige nachten van gehad. Het gaat wel om veel geld en verantwoordelijkheid’

nieuwe bedrijf zou aan de rand van Akersloot komen, maar mijn tante wilde liever op de oude plek blijven wonen. Ik zou dan als de stal klaar was, meteen bij het bedrijf kunnen gaan wonen.’

Tekenen en puzzelen aan nieuwe stal

Wendy twijfelde enorm. ‘Ik vond het een hele stap. Ik had het enorm naar m’n zin bij Cees en het werk op een melkveebedrijf vond ik heel leuk. Maar zou ik altijd boer willen zijn, zeven dagen in de week? Ambieerde ik dat?’ Ze kreeg goede raad van haar werkgever. ‘Ga er gewoon voor’, zei Cees. ‘Dan heb je het in ieder geval geprobeerd. Je kunt er altijd nog weer uitstappen.’ Zo kwam Wendy in 2006 in maatschap met haar oom en tante, waar de bouw van de nieuwe stal meteen alle aandacht vergde. ‘We hebben de stal echt samen bedacht. We hebben net zo lang getekend en gepuzzeld tot we allebei tevreden waren.’

Wendy noemt het een ‘gave periode’. ‘Ik was vanaf het begin bij de bouw betrokken, heb offertes aangevraagd en veel regelwerk gedaan. Dat past bij mij.’ In 2008 gingen de koeien over naar de nieuwe stal op een ruim bemeten kavel aan de rand van Akersloot. ‘De school van de kinderen ligt op 300 meter afstand

en als ik naar de kroeg wil, ben ik er in vijf minuten.’ Wendy trok in het gloednieuwe huis, samen met haar toenmalige partner. ‘Ik leerde hem kennen toen de eerste paal de grond in ging. Hij had een eigen baan en vond het geen enkel probleem dat ik een boerderij had. Voor de kinderen, die in 2010 en 2012 zijn geboren, is het ook een prachtige plek om op te groeien.’ Het werk op de boerderij deed Wendy met haar oom, die altijd alleen had gewerkt. Samen zochten ze naar een nieuwe routine. ‘Ik deed het jongvee, insemineerde de koeien en pakte de administratie op. Mijn oom deed bijvoorbeeld het bekappen van de koeien en veel van het landwerk.’

Crowdfunding voor melktap

Van haar oom kreeg Wendy ook de ruimte om een eigen stempel op het bedrijf te zetten. ‘Voor mij is het helder: ik wil mezelf ontwikkelen en niet altijd hetzelfde doen.’ Zo startte ze na crowdfunding via melkfabriek Cono met een melktap. ‘Ik ben veel met voeding bezig’, legt Wendy uit. ‘Zo heb ik veel liever rauwe melk dan de gepasteuriseerde versie uit de supermarkt. Ik wilde daarom met een melktap starten, maar dat is wel een investering van zo’n 10.000 euro. Via een crowd-

fundingsactie van Cono hadden we dat binnen twee weken binnen. Dat geeft energie: mensen die geloven in jouw verhaal.'

Omschakelen naar biologisch

Zonder aan reclame te doen verkoopt Wendy in een week nu zo'n 150 à 200 liter melk en zo'n 100 tot 150 liter kefir, een zelfgemaakte gefermenteerde melkdrank met probiotische eigenschappen. Maar aan opschalen denkt Wendy niet. 'Het contact met mensen vind ik leuk. De toegevoegde waarde van de melktap is vooral dat ik mijn verhaal kan vertellen. Maar als ik zou willen uitbreiden, zou ik het echt moeten uitbesteden. Mijn focus ligt achter, bij de koeien.'

Die interesse in voeding zorgde er ook voor dat Wendy de bedrijfsvoering langzaam maar zeker aanpaste. 'Als ik beweer dat mijn melk gezond is, dan moet ik er ook voor de volle honderd procent achter kunnen staan.' Zo voert ze al acht jaar gmo-vrij voer, vroeg ze een vrijstelling aan om bovengronds mest uit te rijden

en bouwde ze langzaam de kunstmestgift af. 'Elk jaar strooiden we zo'n tien tot vijftien procent minder om het bodemleven de kans te geven eraan te wennen.' Voor een biologische bedrijfsvoering beschikte ze over te weinig land, maar toen ze de kans kreeg om 20 hectare land van het Noord-Hollands Landschap te pachten, was de tijd rijp. In 2017 schakelde ze definitief om. 'Het past bij hoe ik mijn bedrijf wil runnen.'

Op eigen benen

Dertien jaar lang werkte ze samen met haar oom in maatschap. Sinds een jaar staat ze helemaal op eigen benen en staat het bedrijf op haar naam, vanwege ziekte van haar oom. 'Ik ben nu eindverantwoordelijk en daar heb ik in het begin best wat onrustige nachten van gehad. Want het gaat wel om veel geld en verantwoordelijkheid', geeft Wendy aan. 'Maar ik heb er geen moeite mee om investeringen te doen en ik kan nog meer m'n eigen koers varen. Ik hoef aan niemand verantwoording af te leggen. Als ik iets wil, dan ge-

'Er zijn altijd wel bedrijven of mensen die me willen helpen. Al is het midden in de nacht. Dat geeft rust'

beurt het ook. En eigenlijk vind ik dat best leuk.' Maar van helemaal alleen werken wordt ze niet blij. 'Toen ik dit voorjaar een tijdje alleen het bedrijf deed, vond ik het echt zwaar. Dan mis ik het sparren', vertelt Wendy. En dat is niet het enige, geeft ze aan. 'Mijn oom deed vroeger de technische dingen. Als er nu iets stuk is, ben ik blij met de hulp van mijn medewerker Jelle. En sommige dingen gaan met z'n tweeën gewoon sneller. Een koe in de veewagen doen of in de bekapprozet zetten is met z'n tweeën zo gedaan, maar alleen ben je toch wel even bezig.'

Wendy koos er daarom bewust voor om het bedrijf niet in te krimpen tot een eenmansbedrijf door minder koeien te gaan melken en het landwerk uit te besteden. 'Je moet het invullen op de manier die bij je past. Zonder personeel zou ik altijd de sjaak zijn. Voor mij is een medewerker inschakelen dé oplossing. Ik moet nu wel meer regelen en organiseren, maar ik ben ook flexibeler. Dat geeft me zoveel meer vrijheid. Als de kinderen me nodig hebben, dan kan ik er voor hen zijn.' De Noord-Hollandse houdt van de variatie in haar werk. 'Ik ben niet iemand die het liefst de hele dag hetzelfde doet. Het ene moment is er een koe aan het kalven, dan ben ik weer met de boekhouding bezig

of met het bekappen van de klauwen. Die afwisseling vind ik prettig.'

Relaxter geworden

Natuurlijk gaat er ook wel eens iets mis. 'Soms stapelen dingen zich op. Dan gaat de opraapwagen stuk, ligt er een koe op de roosters en zit een van de kinderen even niet zo lekker in zijn vel. Dan baal ik. Maar ik heb intussen wel het vertrouwen dat het weer goed komt. Ik ben door de jaren heen veel relaxter geworden', merkt Wendy op. 'En wat helpt: als het nodig is, zijn er altijd wel bedrijven of mensen die me willen helpen. Al is het midden in de nacht. Dat geeft rust.'

Het geeft Wendy een goed gevoel dat het bedrijf op rolletjes loopt. Maar intussen denkt ze alweer na over dingen die nog beter kunnen, zowel bedrijfsmatig als privé. Zo volgt ze de cursus 'In 365 dagen succesvol'. 'Dat helpt me om te ontdekken wat ik echt wil en om keuzes te maken die echt bij mij passen.' Zo zou ze graag nóg natuurlijker willen boeren. 'Ik wil meer met kruiden in het grasland doen. En we voeren nu nog gewone mineralen, maar ik wil kijken of we zeewier in de brok kunnen persen', vertelt Wendy. 'Af en toe wat nieuws, dat vind ik gewoon fijn.'